

(KESERNYÉS MESE – ÉDESKÉS RAJZOKKAL)

A kishangya Pátróhán élt. Nem tudta, hogy mi az, de nagyon hasonlíthat a potrohához, gondolta. A méhekéhez. Egy pátróhai földkupa mellett lakott a kolónia, amelyhez tartozott, közel a vasúthoz, a vonatok kattogó zajához, és egy égszínkére festett házhoz. A háznak kerítése is volt, azt néha narancssárgára mázolták, és volt az udvaron virág, valahonnan hátulról pedig disznók rőfögése hallatszott néha.

A kishangya mindezt hallomásból tudta. A színek közül csak kettőt ismert, a földét, amiről azt mondták neki, hogy barna vagy szürkésbarna, és az égét, ami kék volt. A fehérről, a felhők színéről azt mondták az öregek, hogy az nem is szín. Ezt nem értette. Az illatokkal és szagokkal már jobb volt a helyzet. Szerette a szelet, a szél jó barát volt, mert elért a fűszálak aljáig, és odahordta a virágok illatát, a kémények kesernyős füstjét, a vonatgőz páráját, a trágya kigőzölgését és a disznóknak hordott moslék mindennap más szagát. Egyszer egy megmagyarázhatatlan, furcsa, sosem érzett és izgató illatot is hozott, amire a nagyon öreg hangyák azt mondták, hogy az ember találta ki.

A kishangya nem járt a pátróhai földkupacon túl. Pedig nagyon szeretett volna. De a kolóniának egy élete volt, és egyszerre zajlott, egy mindenkiért, mindenki egyért, mondták neki (vajon honnan tanulhatták, töprengett), nem lehetett kiválni belőle, és így együtt hordta a többiekkel befelé a várba mindazt, ami neki lett kiosztva. Csak együtt vagyunk mi valakik, mondták a többiek, és ezt sem értette. Úgy érezte, ő egyedül is valaki lehetne, ha egyszer elengednék innen. De rossz sejtései voltak, ezért nem mert elmenni a földkupacon túlra. Félt. És akkortájt kezdett el álmodni.

A kishangya nem szólt senkinek az álmairól. Félt, hogy megbüntetik érte. Az álmom láthatatlan, gondolta, és álmában nagyon boldognak érezte magát. Végtelenül boldognak. Ezt a szót is álmában tanulta, ahol valaki azt mondta neki, hogy a végtelen pont az, és pont olyan, ahová ő is vágyik. Ő, aki tulajdonképpen egy kis pont ebben a végtelenben. Nem értette. Még jobban összezavarodott. De azt tudta, hogy boldogabb ettől, még ha nem is érti. Azt érezte. Mert hogy van az, hogy a pont lehet ez is, és az is?

A kishangya ettől kezdve minden éjszaka álmodott. Álmában eljutott a vonathoz. A vonat két sínen szaladt, sikoltva álltak meg a kerekei, és esténként gyönyörűen ki volt világítva. Olyan volt, mint egy fényes, hosszú aranycsík a föld fekete palástján. Emberek ültek rajta, akik néha énekeltek, pezsgőt ittak az étkezőkocsiban, ahol gyönyörű karácsonyi díszek lógtak mindenfelé, kis csillagok, fényesek, aranyozottak, kis holdak, sápadtak, ezüstözöttek, még egy kis ólomkatona is volt az egyik sarokban. Az asztalokat fényőágak díszítették, illatuk szétáradt és összekeveredett a fahéj, dió és vanília illatával, csilingeltek a poharak, és minden olyan volt, mint a mesében. Karácsony volt.

A kishangya másnap nehezen hordta a terhet. El szeretett volna mondani valakinek, hogy milyen a vonat és a karácsony, de nem merte. Csak együtt vagyunk mi valakik, mondogatta magának, de egyre erősebb volt a vágy benne, hogy elhagyja a kolóniát. Nem örökre, csak egy kis időre. Csak a vonatig szeretett volna eljutni, hisz nem lehet olyan messze, gondolta, hisz minden nap hallja a kerekek csattogását, a fűtyöt és a fém sikoltását megálláskor.

A kishangya egyik este aztán elindult. Felmászott egy fűszálra, egészen a tetejéig (messze volt az is), mert azt gondolta, onnan már láthatja a síneket. De nem látta. Egy nagy tengeritábla volt a sínek mellett, félelmetes és magas tengerirengeteg, amely mindent eltakart. A kishangya elkeseredett, de mégis nekivágott.

Hosszú, keserves és félelmetes volt az út a sötét éjszakában. Soha nem volt még egyedül. Nem tudta, hogy mi a magány. Félúton már értette, hogy miért jó a kolónia. Hogy az együtt a védelmet is jelenti. De annyira erős volt benne a vágy, hogy láthassa a vonatot, hogy nem fordult vissza. A hold pontosan felette volt már, amikor odaért. A sínekhez. Szürkésen csillogtak a holdfényben, mint két hatalmas kígyó tekeregtek tova a sötétségben, de a fényük nem volt marasztaló. És akkor feltűnt a távolban a vonat. A kishangya szíve kigyúlt, mint egy kis lámpás, és annyira várta már az álmában látott gyönyörűséget, a fényeket, az illatokat, a zajokat, hogy egyszerre ugrált az összes lábán, elfeledkezve mindenről, amire tanították, az erő beosztásáról, a pihenőpercekről, a megfontoltságról.

És a vonat odaért. Nem volt kivilágítva, csak néhány kocsi pislákoló valamilyen halovány fénycsóva. Szürke volt és koszos, bár a kosz alatt is látszott, hogy ért valamikor jobb időket, égszínké lehetett, mint maga a magasságos ég, és az a pár ember, aki rajta ült, unott volt és fáradt. Valaki kinyitotta az ajtót és leszállt, és ajtó mintha cuppant volna kinyitáskor, ki tudja, miért gondolta a kishangya, aki ott állt megsemmisülten, bódultan a valóságtól, dermedten a félelemtől és magánytól, ami egyre jobban ránehezedett. Lehet, hogy nem jó vonathoz jöttem? – gondolta, és elindult visszafelé.

Fél éjszaka tartott az útja. Már hajnalodott, amikor visszaért, a kolónia akkor rajzott ki frissen a következő napi munkára, és ő nem mert szólni senkinek arról, ami az éjszaka történt. Fáradtan állt be a sorba, és szólanul hordta tovább a közös terheket, és ismételtette, hogy csak együtt vagyunk mi valakik.

Sokáig nem mert elmenni a pátróhai földkupa felé, és egyre csak azon töprengett, hogy mit véthetett el. Hogy miért van ekkora különbség álom és valóság között. Hogy melyik hazudik. Mert valamelyik bizonyosan. Semmit nem mert elmondani a hangyatársainak, pedig egyre színesebbek voltak az álmai, és egyre szürkébbek a napjai. Álmában látta a tücsköt zenélni, és nem feledhette a hangját. Hallott valamilyenféle történetet az öregebbektől a tücsökről és a hangyáról, ahol a tücsök húzta a rövidebbet, és a hangya volt a szorgos, de nem hitte el. Sosem látott még tücsköt a valóságban, és nem is volt biztos benne, hogy létezik. A hangyák életében nem fontos a tücsök, gondolta, de a hangyák álmaiban igen. És amikor idáig jutott a gondolatban – megdöbben. Vajon vannak a többieknek álmaik? Hát érzéseik? Vajon mindenki ugyanúgy érez, mint ő, és elvágódik? De ha igen, akkor mi tartja egyben a kolóniát?

Egy szép napon aztán tett még egy próbát. Elhatározta, hogy megtekinti a jószágot az égszínkére festett ház hátsó udvarán. Göndöri farkú kis malacokat, vörös tarajú kakasokat, kendermagos és gatyás káráló tyúkokat, hófehér gágogó libákat és pihés sárga

kiskacsákat látott ott álmában, mellettük pedig egy sandán nyújtózkodó fekete kandúrt, aki párducként nyújtózkodott, és akiről érezni lehetett, hogy nemcsak egeret eszik. A jószág vígan kárált a baromfiudvaron, az udvar sarkában elkerítve kis virágoskert volt, ahol violák, ibolyák és árvácskák virítottak, és valahonnan, talán a ház másik oldaláról rózsailatot hozott a szél.

Az égszínkékre festett ház nagyon messze volt. Fél éjszaka tartott az útja. A hold pontosan felette volt már, amikor odaért. De a narancssárga kerítés tulsó oldalán nem volt igazi baromfiudvar. Egy árva villanykörte világa mutatta, hogy az udvaron sár van, és valamilyenféle sárgás lé folyik szét mindenfelé, nincsenek kakasok csak pár megtépázott tyúk kapirgál a kerítés aljában, nincsenek göndöri farkú kis malacok, csak egy nem túl kövér disznó árválkodik az ólban, és nincs sehol a virágoskert, és nincs illat, csak valamilyen keverék szag, amit még nem választott szét részeire az északi és déli szél.

A kishangya szívében kialudt a lámpás. Lehet, hogy nem jó házhoz jöttem? – gondolta, és elindult visszafelé. Fél éjszaka tartott az útja. Már hajnalodott, amikor visszaért, a kolónia akkor rajzott ki frissen a következő napi munkára, és ő nem mert szólni senkinek arról, ami az éjszaka történt. Fáradtan állt be a sorba, és szótlanul hordta tovább a közös terheket, és ismételte, hogy csak együtt vagyunk mi valakik.

Most már szerette volna, ha elhagyják az álmok. Vagy, ha elhagyja a félelem. Nem akarta egyszerre a nappalt és az éjszakát, azt szerette volna, ha csak az egyiket ismeri. Mert ha csak a nappalai lennének, akkor talán úgy tudna egyesülni a kolóniával, hogy nem vágya másra. És ha csak az éjszakái, akkor talán meg is érkezhette ahhoz a vonathoz, ahhoz a házhoz, részese lehetne a csodának, ami talán nem is csoda, hanem csak egy olyan valóság, ahol ő még nem járt. És azt is nagyon szerette volna tudni, hogy van-e még éjszakáinként elvándorló hangya a kolóniában.

De minden maradt a régiben. Nappal ott állt a sorban, éjszaka álmodott, és a többiekéről továbbra sem tudta meg, hogy vágnak-e arra, amire ő.

Ő, de az álmai, azok azért változtak. Ismert már sok szagot és sok színt, és már nemcsak a vonatot, hanem a szavakból összerakott vonatot is ismerte, a verseket és a dalokat és dallamokat, és sokszor érezte, hogy talán már nem is hangya, aki kolóniában él, hanem valami vagy valaki, hogy egy láthatatlan kéz kiemeli és átváltozhat, annyira, hogy akár átsétálhat egy japánkert karcsú, félkörív alakú hídján. És néha álmában is félt attól, hogy majd ha valakinek mesél erről, túl bonyolult lesz a meséje, és nem fogják megérteni. De aztán valaki (amikor felébredt, soha nem emlékezett rá, hogy ki!) megnyugtatta, hogy mindenki meg fogja érteni, hogy a mese minden lénynek szól, és egyformán érti kicsi és nagy, felnőtt és gyermek, mert a bonyolultságok mögött ott lapul az érzés.

Már ilyen álmai voltak a kishangyának, és mivel meg is rettent tőlük kellőképpen, alig tudott vánszorogni napközben a sorban, és attól félt, hogy el fog jönni a nap, amikor megbüntetik emiatt, mert azt fogják gondolni, hogy azért nem teljesít, mert egész egyszerűen lusta. Egyszer egy reggel azzal ébredt, hogy véget fog vetni ennek. Egyvalaki akart lenni, és meg akarta tudni, hogy képes-e a kolónia nélkül élni, hogy lehet-e a kolónia nélkül élni. És azon az éjszakán újraálmodta a legelső álmát. Az eredetét. A kivilágított vonatot. Látta újra a kivilágított kocsikat, a csillogó díszeket, érezte a fahéj és a dió átható, de mégis lebegő illatát, és hallotta a kristálypoharak finom csilingelését. Reggel, amikor felébredt, és beállt a sorba, már óriási pelyhekben hullott a hó. Ilyenkor nem lehetett messzire merészkedni a hangyavártól, még a pátrohai földkupacig is csak kevesen mentek el. Fagyott.

Este a kishangya mégis elindult. A hőeséstől alig látott, fel kellett másznia ezernyi tengericsutkára, de ment, ment rendületlenül. Fél éjszakánál is tovább tartott az útja. Végre elért a sínekhez, és úgy döntött, felmászik az egyikre, és ott várja be a vonatot. Most már biztos az övé fog megérkezni. A síneket már vastagon lepte a hó. Olyanok voltak, mint egy végtelenül hosszú, frissen mosott és fehérített lepedőcsik, amelyet épp csak hogy kifeszítettek ide a mezőbe egy kis időre. A kishangya térdig, majd derékig süppedt a síneket ellepő hóba, nehezen mászott előre, nehezen emelgette a lábait, de csak ment, ment. A hold ragyogott fölötte, ezüstös lepedőt borított a tájra, és a kishangya úgy döntött, megpihen egy kis időre. Már nem didergett. Lehunyta a szeméit, és jóleső érzés járta át. Egyszerre csak azt érezte, felemelkedik. Csodálkozva érezte, hogy egyre feljebb és feljebb jut, bele egyenesen a levegőégbe, szétválk előtte az éjszaka sötétje, és közelednek, egyre közelebb jönnek a hófehér felhők, bodros a szélük, és az egyiknek a szélén ott lógázza a lábát sok-sok kis hangya, megannyinak áttetsző aranyos-zöldes szárnya volt, akár egy gyönyörű szitakötőnek. Kik vagytok? – kérdezte a kishangya, és észre sem vette, hogy neki is szárnya nőtt, és úgy áll ott a levegőégben, sebesen verdesve velük, mint egy kolibri.

Az egyik hosszú hajú, zöldes-aranyos szárnyú kishangya eléje röpült, és válaszolt:

– Mi vagyunk a hangyalkák, és most már te is közénk tartozol. Követtük az álmainkat, és elvezettek bennünket ide. A hangyalkák közé. Ha köztünk maradsz, megérted majd, hogy az álmok és az élet egy fonálból való. Ha köztünk maradsz, mindig lesz szárnyad, ami felröpít, és megláthatod az elrejtett érzelmeket, mert ott lapul színekbe, szagokba, hangokba, képekbe, betűkbe, jelekbe foglalva a világ minden sarkán, minden alkatrészében, nem csak az álmokban. A dolgokba rejtett érzelmek örök. Ezt tudják a gyerekek, és ezt tudják a hangyalkák is.

És mi lesz a dolgom? – kérdezte a kishangya szárnyait csattogtatva? Mi a dolguk a hangyalkáknak? Be kell állnom ezután a hangyalkák sorába?

A hangyalkáknak nincs kolóniájuk – válaszolta nevetve a hosszú hajú. És a hangyalkáknak nincs mindennapra előírt munkájuk sem. A hangyalkák – mint megannyi lény – a jót keresik a világban. De nemcsak keresik, hanem igyekeznek is jót tenni. Az álmokban laknak. És az álmokkal együtt az életben is. Bárki álmába el tudunk menni, és segítünk mindenkinek megtalálni a saját vonatját, amelyen ünnep van és fény és karácsony, amelyet beleng a fenyő- és fahéjillat.

Nézd, a tied itt jön már.

A kishangya nyakig ült a hóban. A hó lassan elborította a síneket, a talpfákat, az egész pátrohai határt. A távolban pedig, valahol a váltóknál lassan zakatolt a Záhony felé tartó személyvonat.

Kategoria: vers, próza
Denumire autor: Tamás Tímea

Látó Szépirodalmi Folyóirat